

American Chamber of Commerce in Moldova

fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova", nr. 3678, cod fiscal 1009620002440, bd. Ștefan cel Mare 202, clădirea KENTFORD, MD-2004, Chișinău, Moldova
Tel.: /+373 22/ 211 781, Fax: /+373 22/ 211 782, info@amcham.md, www.amcham.md

Către Dna **Valentina Buliga**
Ministru
Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău
MD – 2009, Republica Moldova

Nr. 43 din 13 august 2010

Stimată Dna Buliga,

În numele Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare Asociație), Vă mulțumim pentru oportunitatea oferită de a ne aduce contribuția la revizuirea proiectului **Legii bugetului asigurării sociale de stat pe anul 2011**.

În urma examinării acestui proiect, AmCham vine cu anumite sugestii și recomandări atât la proiectul dat, cât și la Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XVI din 08.07.1999.

Vă prezentăm Avizul nostru în **Anexa** la această adresă.

De asemenea, dorim să vă comunicăm, stimată Dna Buliga, disponibilitatea noastră de a colabora în continuare cu reprezentanții Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei pentru îmbunătățirea legislației în vigoare.

Vă mulțumim pentru colaborare și Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu deosebit respect,

Mila Malairău

Director executiv al Asociației Patronale
"Camera de Comerț Americană din Moldova"
Bd. Ștefan cel Mare, 202
MD – 2004, mun. Chișinău
Republica Moldova

Tel: +373 22 211 781
Fax: +373 22 211 782
E-mail: milamalairau@amcham.md
www.amcham.md

American Chamber of Commerce in Moldova

fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova", nr. 3678, cod fiscal 1009620002440, bd. Ștefan cel Mare 202, clădirea KENTFORD, MD-2004, Chișinău, Moldova
Tel.: /+373 22/ 211 781, Fax: /+373 22/ 211 782, info@amcham.md, www.amcham.md

Anexa

AVIZ CU PRIVIRE LA PROIECTUL DE LEGE

Ca urmare a examinării Proiectului Legii bugetului asigurării sociale de stat pe anul 2011, vă prezentăm în continuare următoarele comentarii și sugestii:

Nr.	Comentarii și recomandări
1	<p>Potrivit prevederilor art. 5, alin. (2) din Proiectul de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011, baza anuală de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii nu trebuie să depășească suma de 5 salarii medii lunare prognozate pe economie înmulțită la 12. Salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2011 se aprobă de Guvern.</p> <p>Recomandăm introducerea unor modificări în punctul (2) al articolului 5 al Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru a preciza modalitatea de calcul a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii pentru persoanele angajate prin cumul, și, anume, de a substitui, pentru această categorie de salariați, limita impozabilă anuală cu cea lunară. Aceasta ar permite soluționarea problemei cu reținerea excesivă a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii în cazurile, în care activitatea prin cumul nu este constantă și se desfășoară în baza contractelor individuale de muncă încheiate în vederea executării unor lucrări cu caracter temporar. La momentul actual, legislația în vigoare nu prevede un mecanism de monitorizare a precizării obligației fiscale privind impozitul pe venit, în cazul, în care contribuabilului i se rambursează supraplata contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii, ceea ce duce la modificarea bazei impozabile pentru impozitul pe venit. În situația dată, implementarea propunerii noastre ar permite lichidarea acestei lacune în legislație prin eliminarea sursei problemei.</p>
2	<p>Potrivit prevederilor art. 7, alin. (3) din Proiectul de Lege, instituțiile financiare sunt obligate să urmărească virarea mijloacelor bănești de către plătitori în bugetul asigurărilor sociale de stat <u>concomitent cu eliberarea mijloacelor financiare pentru plata salariilor</u>. În cazul nerespectării acestei obligații, instituției financiare, precum și contribuabilului care achită salariile, i se pot aplica sancțiunile administrative menționate la art. 296, alin. (1) și (2) din Codul contravențional (Legea nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008).</p> <p>Recomandăm <u>excluderea art. 7, alin. (3) din Proiectul de Lege, precum și a art. 296 din Codul contravențional</u>, datorită următoarelor motive:</p> <ul style="list-style-type: none">- instituțiile financiare nu fac parte din autoritățile publice, respectiv nu ar trebui să îndeplinească funcția de administrare a contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii. Potrivit prevederilor art. 169, alin. (3) al Codului fiscal, instituția financiară care primește de la contribuabil ordine de plată în contul stingerii obligației fiscale <u>este considerată, din momentul primirii ordinului, responsabilă de obligația fiscală în limita mijloacelor disponibile în contul bancar al contribuabilului</u>. Respectiv, potrivit prevederilor legislației fiscale, instituția financiară nu poate impune contribuabilului să stingă obligațiile sale fiscale, aceasta fiind atribuția organelor fiscale;- existența unei astfel de obligații pentru instituțiile financiare și pentru contribuabili, practic, impune o metodă de casă de achitare contribuțiilor de asigurări sociale, similar ca la primele de asigurare medicală (adică, în momentul achitării salariilor, se achită și

	<p>contribuțiile), contrar termenului de virare a contribuțiilor de asigurări sociale menționat în Anexa nr. 3 din Proiectul de Lege (adică, până la sfârșitul lunii imediat următoare celei de gestiune);</p> <ul style="list-style-type: none"> - instituțiile financiare înregistrează costuri semnificative legate de monitorizarea transferurilor de către contribuabili a contribuțiilor de asigurări sociale. Mai mult ca atât, instituțiile financiare și contribuabilii riscă aplicarea sancțiunilor administrative.
3	<p>Cu referire la sancțiunile prevăzute la art. 10, alin. (4), (5) și (6) al proiectului de Lege, cu scopul de a aduce anumite clarificări recomandăm următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să fie inclusă următoarea propoziție în prevederile articolului 10: „În cazul aplicării uneia din sancțiuni menționate la alin. (4) și (6), nu se va aplica sancțiunea specificată la alin. (5)”. Astfel, se va evita aplicarea mai multor sancțiuni pentru una și aceeași încălcare; • aplicarea sancțiunii menționate la alin. (6) lasă loc de interpretare: „<u>Diminuarea sau tănuirea fondului de salarizare și a altor recompense, la care urmau să fie calculate contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, se sancționează cu o amendă egală cu suma contribuțiilor calculate la suma cu care a fost diminuată sau la suma tănuită</u>”. Respectiv, recomandăm să fie explicat mai în detaliu circumstanțele de aplicare a acestei sancțiuni.
4	<p>Referitor la limitarea sumei ajutorului material din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, conform punctului 2 din Anexa nr. 5 din Proiectul de Lege:</p> <p>Atît în 2010, cît și în proiectul Legii pentru 2011, suma ajutorului material din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat este limitată cu suma maximă a salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2011 și aprobat de Guvern.</p> <p>În acest caz, luând în considerație politica Guvernului pe termen mediu pentru scoaterea salariilor din umbră, precum și necesitatea de a echivala drepturile angajatorilor care plătesc salarii oficiale și cei care plătesc salarii “în plicuri”, <u>recomandăm ca această limită de ajutor material pentru angajat să constituie salariu mediu lunar al acestuia</u>, calculat în conformitate cu „Modul de calculare a salariului mediu” aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr. 426 din 26 aprilie 2004.</p>
5	<p>Cu scopul de a aduce clarificări la interpretarea punctului 21 din Anexa nr. 5 din Proiectul de Lege: „<u>Veniturile obținute din gestionarea proprietății (dividende, procente, drepturi la cotele de participare)</u>”, recomandăm revizuirea textului acestui punct prin prisma noțiunilor existente în legislația civilă din Republica Moldova (Codul civil, Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată, Legea privind societățile pe acțiuni):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ veniturile din gestionarea proprietății pot fi obținute în baza unui contract de administrare fiduciară (care este unul de prestări servicii), respectiv apare o contradicție între prevederile acestui punct și prevederile pct. 1.1 din Anexa nr. 3 din Proiectul de Lege; ▪ modificarea cuvântului „procent” cu „dobîndă”; ▪ specificarea veniturilor obținute de la drepturile la cotele de participare, etc.

6	<p>Aplicarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în cazul prânzurilor acordate de patron pentru angajații săi.</p> <p>1. La Anexa 5, după punctul 30 se propune să fie introdus un nou punct cu următorul cuprins: „Prânzul acordat sau compensat angajaților conform politicilor aprobate de angajator” sau “facilitățile acordate de patron, prevăzute de art. 19 al Codului fiscal, cu excepția altor tipuri de venituri și drepturi care sunt menționate în Anexa 5”</p> <p><u>Argumentare:</u></p> <p>Deseori angajatorii își asumă responsabilitatea de a asigura prânzul angajaților. Forma de asigurare a prânzului poate să difere de la caz la caz (poate fi încheiat contract cu compania de catering care va asigura angajații cu hrană sau angajatorii să compenseze cheltuielile suportate de angajați în afara biroului). Condițiile de asigurare a prânzului se stabilesc în regulamentul intern al unității, iar angajatorii acordă această posibilitate în baza numărului de zile lucrate de către salariat în fiecare lună. Cheltuielile suportate de către angajatori aferente prânzurilor acordate sînt taxabile din perspectiva impozitului pe venit. <u>Problematică însă rămîne întrebarea legată de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.</u></p> <p>Atât redacția actuală a Legii privind bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2010, precum și cea propusă pentru anul 2011 nu conține prevederi clare vizavi de tratamentul contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în cazul asigurării de către angajator a prânzurilor angajaților săi.</p> <p>Deși, reieșind din prevederile generale existente, precum și unele explicații aduse de reprezentanții ai Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, asigurarea prânzului pentru angajați <u>nu trebuie să fie impozabilă cu contribuții de asigurări sociale de stat, deoarece nu reprezintă obiect al impunerii</u> (sub formă de salariu sau recompense acordate pentru lucrări sau servicii), în practică apar totuși neclarități și interpretări la acest subiect.</p> <p>Astfel, ca motiv ce conduce la apariția acestor neclarități și interpretări (inclusiv uneori din partea inspectorilor în cadrul controalelor fiscale efectuate la companii) este faptul că asigurarea cu prîz nu este stipulată expres în lista surselor de venit neimpozabile cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.</p> <p>În acest context propunem ca acordarea sau compensarea prânzului angajaților să fie expres menționată în Anexa 5 „Tipurile de drepturi și venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011.</p>
7	<p>Aplicarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în cazul contribuțiilor în <u>fondul nestatal de pensii</u>. Propunem ca:</p> <p>1. Anexa nr.5 din proiectul de Lege, care include tipurile drepturilor și veniturilor din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, să fie completată cu un punct suplimentar cu următorul conținut: “Sumele bănești vărsate de către patron în numele persoanei fizice și de către persoana fizică sub formă de contribuții la un fond nestatal de pensii” sau</p> <p>2. Articolul 23, alineatul (1) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XVI din 08.07.1999 să fie completată cu un nou subpunct cu următorul conținut: “g) Sumele bănești vărsate de către patron în numele persoanei fizice și de către persoana fizică sub formă de contribuții la un fond nestatal de pensii”</p>

Totuși, este de preferat ca modificările să fie operate în art.23 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale și nu în proiectul de Lege, deoarece în acest caz se asigură o continuitate a activității fondurilor nestatale de pensii și a dorinței de contribuție la aceste fonduri.

Argumentare:

Reducerea numărului contribuabililor și creșterea poverii statului în ceea ce privește asigurarea unor pensii decente, pe fundalul creșterii numărului de pensionari este o problemă majoră a Republicii Moldova, dar și a multor state din Europa Centrală și de Est (Rusia, Ucraina, Polonia, Bulgaria, România, etc.). Însă toate aceste state au reacționat la provocările demografice, prin introducerea unor alternative la sistem de pensii de stat, funcționabile și anume: *pensiile private facultative*.

Sistemul de pensii private facultative în Moldova este reglementat de Legea cu privire la fondurile nestatale de pensii, nr.329 din 25 martie 1999. Această Lege a intrat în vigoare de mai bine de 11 ani, însă nu a funcționat. Printre cauzele de nefuncționalitate a fondurilor nestatale de pensii, s-a constatat că o pondere semnificativă la dezvoltarea sistemului de pensii private facultative îl are imperfecțiunea incomparabilă a infrastructurii fiscale, legată de activitatea fondurilor nestatale de pensii și a contribuțiilor la aceste fonduri.

Legislația din Moldova însă nu sprijină dezvoltarea economisirii prin pensii facultative, așa cum este practica țărilor din regiune. Deductibilitatea fiscală pe care legislația moldovenească o permite contribuțiilor la pensiile facultative este mult mai mică decât în celelalte țări europene, inclusiv cele din Europa Centrală și de Est.

La moment, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 nu prevede expres deducerea de la plata contribuțiilor naționale de asigurări sociale în cazul contribuțiilor în fondul nestatal de pensii. Nu prevede expres o astfel de deducere nici art.23 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale.

Astfel, în practică, există risc ca valoarea contribuțiilor la fond nestatal de pensii să fie inclusă în baza de calcul a contribuțiilor la asigurările sociale de stat. Totodată, menționăm că practica comună în țările din Europa Centrală și de Est este de a deduce contribuțiile în fonduri nestatale de pensii de la plata contribuțiilor sociale și medicale, în anumite limite. Aceasta fiind o măsură necesară pentru dezvoltarea sectorului dat, întrucât stimulentele fiscale existente nu sunt deloc atractive pentru atragerea angajaților / angajatorilor să contribuie în fonduri nestatale de pensii.

Prin urmare, luând în considerație problema dezvoltării fondurilor nestatale de pensii în Moldova, precum și practica țărilor din regiune în care astfel de fonduri activează cu succes, este necesar să existe o deductibilitate totală a contribuțiilor la un fond nestatal de pensii, și anume a contribuțiilor la sistemul public de asigurări sociale, atât a persoanelor juridice, cât și celor fizice.

- 8 Potrivit prevederilor art. 6, alin. 5 lit. e) din Legea nr. 1585 din 7.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, acțiunea poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală se suspendă în cazul șomajului tehnic.
- Totodată, în conformitate cu prevederile art. 80 al Codului Muncii al Republicii Moldova, în perioada șomajului tehnic, cu excepția cazurilor de suspendare a contractului individual de muncă conform art.77 lit.c), salariaților li se achită o indemnizație în mărime de 75% din salariul lor de bază.
- Această indemnizație este impozabilă cu contribuții de asigurări sociale de stat și contribuții de asigurări obligatorii de asistență medicală.
- Acesta duce la situația când salariatul achitând asigurarea obligatorie de asistență medicală, nu poate beneficia de aceste servicii.
- Recomandam două alternative de soluționare a acestei probleme:
1. Modificarea prevederilor *punctului e) al articolului 6 al legii sus-menționate, prin precizarea tipului de șomaj tehnic pe perioada căruia se încetează acțiunea poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală* -- și, anume, a șomajului tehnic însoțit de suspendarea contractului individual de muncă.
 2. Introducerea modificărilor în *proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat și în Legea Nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală* prin includerea indemnizației menționate mai sus în lista plăților neimpozabile.